

Een stukje geschiedenis.

Aan het einde van de 16e eeuw wordt deze plaats, toen boerenhofstede, omschreven als: “een woning, schuren, houtopstanden, een boomgaard en nog een stuk land van 34 morgen (30.000 m²). Het is dan waarschijnlijk in het bezit van Ridder Jacob Oem van Wijngaarden. In 1634 werd de hofstede verkocht aan Gerard Meerman, wiens zoon Frans het huis erfde. Hij verkocht het op 2 maart 1697 aan mr. Johan de Bije en vrouwe Anna Oorthoorn voor f 8.750,-. De buitenplaats, want dat was het inmiddels geworden, had toen al de naam “Bijdorp”. Bij de

aankoop werd het buiten omschreven als “een hofstede met verschillende vertrekken, een koetshuis, een paardenstal, een tuinmanshuis, boomgaarden, beplantingen, lanen en verdere gebouwen met bouwland en weiland”. In 1697 voorzag het echtpaar de Bije de toegang tot de buitenplaats aan de Heerweg (thans Veurseweg) van een monumentaal hek.

Het toegangshek

De smeedijzeren hekken worden gedragen door zware pijlers van natuursteen, ieder bekroond met een fraai ornament. Op de ornamenten staan aan vier zijden de wapens van de beide oprichters van het hek, het echtpaar Johan de Bije en Anna Oorthoorn. Als u voor het hek staat bevindt zich links het wapen van de Bije: een gekanteelde dwarsbalk met 7 bijen, 4 boven en 3 onder de balk. Op het rechter ornament het wapen van Oorthoorn, dat in 3 vlakken is verdeeld: het eerste met een hoorn, het tweede met een rad en het derde met drie bomen. In het midden van het linker hek is een vergulde 8 aangebracht en in het midden van het rechterhek is een vergulde 0. De monogrammen zijn ieder gedekt met een kroon, die op adeldom wijst. In dezelfde tijd, rond 1697, werden er twee theekoepels gebouwd, één aan de Vliet en één aan de Heerweg.

Het oude Bijdorp

Over het oude Bijdorp is heel wat te vermelden. Johannes Franciscus Fahrensbach, een latere bewoner, woonde op Huize Bijdorp tot hij in 1875 overleed. Aangezien de familie Fahrensbach Rooms Katholiek was, moet zij pastoor Bongaerts, die in die jaren bezig was met plannen voor een nieuwe Heilige Laurentiuskerk, goed gekend hebben. De pastoor zal veel bemoeienis met het gezin Fahrensbach gehad hebben, vooral toen de heer Fahrensbach ziek werd en besloot genezing te zoeken in Lourdes. Daar wordt het een kwestie van hoop en vrees. Uiteindelijk was er geen genezing meer te verwachten. Hij stierf op 18 mei 1875 ver van huis. Mevrouw Fahrensbach wilde weer naar Amsterdam terug en overlegde met haar vertrouwensman, de pastoor. Deze polste zijn superieuren over het landgoed. Waarschijnlijk is op deze wijze de verkoop tot stand gekomen aan de Congregatie van de Heilige Catharina van Siëna, de vrouwelijke volgelingen van de Heilige Dominicus.

Mevrouw Fahrensbach maakte bij de verkoop twee belangrijke bedingen:

- de naam van het te vestigen pensionaat zal zijn: “R.K. Instituut O.L. Vrouw van Lourdes”, dit ter nagedachtenis aan haar overleden man;
- er zal één kamer, waar zij met haar gezin zo gelukkig is geweest, ongewijzigd blijven. Dit is de Fahrensbach-kamer of de huidige oude zaal.

De huidige bewoonsters hebben deze bedingen gerespecteerd. De oude zaal is praktisch geheel in dezelfde staat als in 1876. Bijzondere details hierbij zijn de authentieke meubels. De stoelen zijn bekleed met zeildoek en gevuld met paardenhaar. Let u ook eens op de bijzonder mooi versierde deuren en de koperen sloten. In de zaal ziet u ook de originele aankondiging van de openbare verkoop van huize Bijdorp in 1863, waarbij de heer Fahrensbach Bijdorp verwierf. Vele andere details in de oude zaal herinneren aan de vervlogen dagen.

De architectuur van de kapel

De kapel, die in 1895 gebouwd is, is een mooi voorbeeld van neo-gotiek met de prachtige torentjes en pinakels. Een pinakel is een puntig siertorentje vooral voorkomend in de gotische bouwstijl. De ranke middelste toren lijkt een getrouwe kopie van de dakruiter van de Nôtre Dame in Parijs, met dit verschil, dat de dakruiter hier tot de hoofdtoren is opgevoerd, waarbij de kleine zijtorentjes op de tweede plaats komen. Een dakruiter is een kleine punttoren, die schrijlings op de nok van een dak staat. Aan de zuidmuur is een beeld van St. Thomas aangebracht,

De oranjerie

Een oranjerie is een gebouw, deels van steen en deels van glas, om tijdens de winter de oranjebomen en andere uitheemse gewassen in te bewaren. Het werd zo geplaatst, dat de zon zoveel mogelijk naar binnen kon schijnen. Een dikke achtermuur houdt de warmte vast en geeft die in koelere uren weer af.

In de gevel van de oranjerie ziet u een eerste steen uit 1869. Tegen de zijgevel van de oranjerie staan twee, minstens 80 jaar oude moerbeibomen. De grillige vorm van de stam van dit soort bomen verbaast altijd weer. Opvallend is dat er twee soorten bladeren aan de bomen groeien, boven en onder verschillend.

De begraafplaats

Het middelste graf van de zeven met de grotere zerken is het graf van Zuster Catharina Pinkers. Zij legde in 1841 de grondslag voor de Congregatie van de Heilige Catherine van Siëna, vrouwelijke volgelingen van de H. Dominicus, veelal de Congregatie van de Zusters van Voorschoten genoemd. Nog steeds worden de zusters die in Voorschoten of naaste omgeving overlijden, hier begraven. Bijdorp is het laatste landgoed in Voorschoten dat vanaf de Veurseweg (de vroegere Heerweg) tot aan de Vliet doorloopt. Vanaf de parkeerplaats heeft u het beste gezicht op de 'oude zaal', het deel dat van het landgoed Bijdorp behouden is gebleven.

De karakteristieke hoge spitsbogen van de ramen geven het pand een statig uiterlijk. In de boog van de ramen is een korenaar verwerkt.

Aan uw rechterhand ziet u de oude schoolingang en aan uw linkerhand het voormalige noviciaat.

De oude school

Als eerste van een reeks onderwijsvormen is hier in 1879 het Rooms Katholieke Instituut Onze Lieve Vrouw van Lourdes gevestigd, een instituut "om jonge juffrouwen van deftige stand een beschaafde en tevens godsdienstige opleiding te geven". De eerste pensionaire werd in 1879 ingeschreven.

In 1938 wordt de school uitgebreid met het gedeelte van gele steen. Op dat moment werd het een M.M.S. (Middelbare Meisjes School) en later een HAVO. Van 1970 tot 1984 was in het gebouw een deel van het Lucascollege gevestigd. In 1984 kwam er een einde aan de opleidingsactiviteiten op Bijdorp. Op dit moment is het internaat verbouwd tot een aantal appartementen voor de zusters. De tegenoverliggende vleugel was voorheen het noviciaat, het gebouw waarin de aankomende religieuze als postulant en novice gedurende twee jaar haar opleidingen ontving. Recentelijk is dit gedeelte van binnen drastisch verbouwd. Het is nu, samen met de nieuwbouw - de dwarsvleugel - het Klooster Verzorgingshuis "Vlietzicht".

Naar de uitgave "Huize Bijdorp" van de Stichting Leefbaar Voorschoten (2000).

Comité Open Monumentendag van de Vereniging tot behoud van Oud-, Groen en Leefbaar Voorschoten

WANDELING IN DE TUIN VAN “ HUIZE BIJDORP ”.

U bent zojuist door de monumentale poort op het terrein van “Huize Bijdorp” gekomen. Deze poort is in 1697 door het echtpaar de Bije en Oudshoorn ontworpen toen zij eigenaar waren van deze hofstede.

Tot ongeveer 1950 was dit de officiële ingang van de Zusters Dominicanessen die in 1875 dit buitengoed kochten, als ook het koetshuis, tuinmanshuis en de boomgaarden van de weduwe Fahrenbach.

Bij het bord “Huize Bijdorp” gaat U rechtdoor naar de stenen brug.

Aan uw rechterhand ziet U: ”Ons Uitzicht.”

Dit is als vakantiehuis gebouwd voor de zusters.

Tegenwoordig wordt het voor diverse doeleinden gebruikt.

Links ziet U de kapel, gebouwd op het einde van de 19.- eeuw. Boven de ingang van het klooster staat:

”DOMINIUS QUI INCOEPIT IPSE PERFICIAT “

dit betekent: “de Heer voltooie, wat Hij begonnen is.”

Rechts is er een boomgaard.

Als u verder wandelt gaat u de hoek om naar rechts en ziet u de z.g. “Orangerie” waar diverse sierplanten worden geteeld.

Buiten ziet u 2 prachtige moerbeibomen staan die ongeveer 100 jaar oud zijn.

Loopt u verder dan ziet u bij de tweede deur rechts de oude bakkerij waarin vroeger de zusters tot in de tweede wereldoorlog zelf hun brood bakten. Nu is “de oude bakkerij” in gebruik als werkruimte.

Links ziet u twee grote kassen staan die in de zomer en winter worden gebruikt voor het telen van groenten voor de zusters.

Loopt u verder dan ziet u rechts een deel van de boomgaard. U ziet het: er staan appel-peren en pruimenbomen hier.

U loopt nu over het bruggetje en dan komt u een zeer oude schuur tegen waarvan het dak begroeid is met wingerd. De zijkant ervan gaat over in een kloostermuur met leifruit. Daar ziet u dan ook het andere deel van de boomgaard. Al het fruit wordt verwerkt en is bestemd om door de zusters te worden gebruikt.

Na het bruggetje gaat u gelijk naar links en aan het eind van dit pad ziet u rechts tussen de bomen door de moestuin. De zusters eten daar elke dag vers biologisch geteelde groenten van.

Loopt u weer naar links dan wandelt u over een houten bruggetje met aan weerskanten een blauweregen die in de meimaand, Mariamaand, overdadig bloeit.

Wanneer u nu met de heg mee naar rechts loopt dan komen we u bij de laatste rustplaats van de zusters (ons kerkhof).

Ga links tussen de oude boerderij en koeien – paardenstal door, links weer over een houten bruggetje en weer links af.

Nu gaan wij naar het gebouw dat in 1977 gebouwd is als Haagdorp. (omdat het klooster in Den Haag verplicht verkocht moest worden i.v.m. het bestemmingsplan aldaar.)

Nu is dit een verpleegafdeling.

Comité Open Monumentendag van de Vereniging tot behoud van Oud-, Groen en Leefbaar Voorschoten

Rechts zien we een dwars stuk aangebouwd en dit is een deel van het verbouwde internaat O.L.Vrouw van Lourdes waarin tot 1984 het Lucas-College was gehuisvest, waar nu de afdeling Dominicus-Hof is.
Wij zien nog de mooie rondboogramen van de gymzaal, nu Aula.

Bij het houten bankje, (een geschenk aan onze 100 jarige Zr. Albertine op 22/03/2010.)

We lopen nu links langs het vroegere opleidingsgebouw voor jonge vrouwen, die zuster wilden worden het zogenaamde “noviciaat”.

Aan de overkant ziet U de school en het internaat dat in 1879 gebouwd is en de naam kreeg “O.L. Vrouw van Lourdes”.

Boven de ingang staan de beelden van de H. Catharina en St. Dominicus.

Dominicus als patroon van de Orde der Dominicanen en Catharina als patrones van onze Congregatie.

De Congregatie is opgericht d.d. 24 mei 1841.

In deze binnentuin staat het beeld van St. Joseph.

De platanen zullen drie à vierhonderd jaar oud zijn.

Wij lopen nu naar het oudste gedeelte van ons klooster.

U kunt het zien aan de ramen met “korenaar-bogen.”

Dit gedeelte behoort bij de hofstede die de zusters in 1875 kochten, met de voorwaarde erbij, dat de grote zaal, waarin de familie Fahrenbach gelukkige jaren heeft gewoond, zoveel mogelijk onveranderd te laten: meubels, deuren plafond.

Binnen ziet U een foto van deze familie, die op een warme dag op de waranda zit.

Bijdorp, september 2018

Comité Open Monumentendag van de Vereniging tot behoud van Oud-, Groen en Leefbaar Voorschoten